

1. Teritorijas bez kūdras krājumiem.
2. Teritorijas ar mazu kūdras krājumu – līdz 7,5 tūkst. t/km².
3. Teritorijas ar vidēju kūdras krājumu – 7,5 – 15 tūkst. t/km².
4. Teritorijas ar palielu kūdras krājumu – līdz 15 – 30 tūkst. t/km².
5. Teritorijas ar lielu kūdras krājumu – 30 tūkst. t/km² un vairāk kūdras ar 40% mitruma saturu.

Vislielāko daļu jeb 15% no kopējās purvu platības veido lauksaimnieciska rakstura izmantošana, ierīkojot pļavas, ganības, tīrumus. Šīs platības vairs nevar saukt par purviem. Apzīmējumam »purvs« atbilst vieta ar trim pamatpazīmēm: pārmērīgu mitrumu, specifisku purvaugu segu un kūdras nogulām vismaz 30 cm biezā slānī. Pareizāk būtu šādas platības apzīmēt par kūdrājiem. Arī mežsaimniecības vajadzībām nosusinātās purvu platības zemes ierīcības kadastrā taksētas kā meža zemes, nevis kā purvi. Tamdēļ arī zemes kadastra datos uzrādītās purvu platības ir mazākas par kūdras fondā uzrādītām kūdrāju platībām. Tie ir atšķirīgi dzidri, tamdēļ arī atšķirīgi skaitļi.

Kūdras ražošanai atvēlētās platības – kopā ar jau nostrādātām – ir 53,5 tūkst. ha (8,2%), no kurām ap 13 tūkst. ha ir jau norakstītas, kaut gan kūdra uz tām nostrādāta ļoti nepilnīgi.

Padomju laikā bija kļuvis populārs uzskats, ka kūdras ražošanai nerādītās platības ir pārāk lielas un ka kūdras krājumi Latvijā iet uz beigām. Nosauktie skaitļi rāda, ka bažām nav īsta pamata. Tomēr tas prasa īpašu skaidrojumu.

Uzrādītā kūdrāju bruto platība 640 tūkst. ha ietver sevī rūpnieciskai ražošanai nepiemērotas purvu platības. Tādas ir tā sauktās seklslāņa platības – ar kūdras slāni, seklāku par 1,3 m, kā arī mazie purviņi, kuru platība mazāka par 50 ha. Bet tādu ir daudz. Pēc kūdras fonda datiem, rūpnieciskai ražošanai atbilstošā platība Latvijā ir tikai 144,8 tūkst. ha jeb 23% no kopējās purvu bruto platības. Rūpnieciskai ražošanai piešķirtā platība kopā ir 53,5 tūkst. ha jeb 37% no rūpnieciskai ražošanai derīgās 144,8 tūkst. ha neto platības.

Pēckara periodā intensīvi sāka izmantot Rīgas apkārtnē un rūpniecības centru tuvumā esošos kūdrājus. Lielie kūdras uzņēmumi – Olaine, Baloži, Misa, Seda, Zilaiskalns, Strūžāni, Līvāni – bija paredzēti frēzkūdras ražošanai Rīgas TEC vajadzībām, kā arī kūdras briķešu ražošanai. Vēlāk kūdras patēriņš TEC kurtuvēs samazinājās, jo pienāca lētāks kurināmais – gāze un mazuts. Kūdras uzņēmumi pārorientējās pakaišu kūdras ražošanai. Pie tam sekoja lēmums par pilnīgu valsts dotāciju piešķiršanu lauksaimniecības vajadzībām ražotai kūdrai un tās transportam līdz fermām. Tas noveda pie liela nesaimnieciskuma gan frēzkūdras ražošanā, gan tās patēriņa vietās fermās. Uz frēzkūdras kvalitāti visi raudzījās »caur pirkstiem«.

Kopējā pakaišu frēzkūdras ražošana valstī 1988. g. sasniedza vairāk kā 2 milj. tonnu. Tādu prasību bija izvirzījuši Zemkopības ministrija. Tomēr gaidītais efekts attīstījās vāji. Frēzkūdra »tās lielā mitruma dēļ« kā rūpniecībai, tā lauksaimniecībai sagādāja vilšanos. Frēzkūdra, nostāvēties